

Pääradan tilannekatsaus ja kehittäminen

Hämeenlinnan pendelöintiraati 22.10.2024
Juho Hannukainen

Hämeenlinnan matkustajamäärät tammi-syyskuussa 2024

Julkinen

Saapuneet, lähteneet ja junaan vaihtaneet yhteensä VR:n lipuilla (kauko- ja lähiliikenne)

("LY % = muutos edellisvuoden vastaavaan aikaan; "2019 %" = muutos vuoteen 2019)

- Kotimaan kaukojunaliikenteessä tehtiin 1,2 miljoonaa matkaa syyskuussa
 - 4 % vähemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan
- Vuoden 2024 **tammi-syyskuussa** on tehty yhteensä 11,3 miljoonaa matkaa
 - noin **+1 %** kasvua edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna
- Junamatkustamisen suosio on kasvanut erityisesti vapaa-ajan matkustamisessa, vaikka ratatyöt ovat vähentäneet matkustajamääriä
- **Hämeenlinnassa** kasvua **+3 %** verrattuna vuoteen 2023 ja **peräti +24 %** verrattuna 2019:

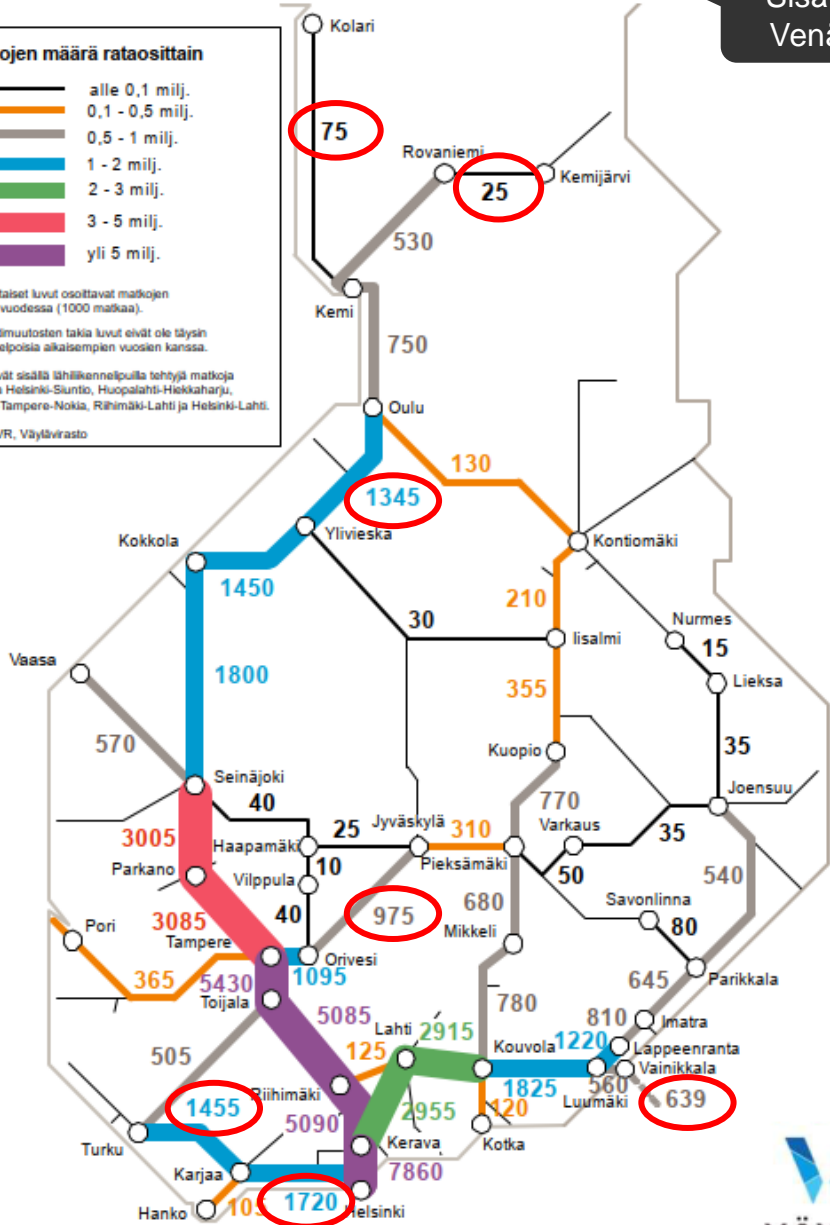
Vuosi Kuukausi	2019			2020			2021			2022			2023			2024		
	Matkoja yhteensä	LY %	2019 %	Matkoja yhteensä	LY %	2019 %	Matkoja yhteensä	LY %	2019 %	Matkoja yhteensä	LY %	2019 %	Matkoja yhteensä	LY %	2019 %	Matkoja yhteensä	LY %	2019 %
Tammikuu	74,000	6 %	0 %	77,700	5 %	5 %	34,000	-56 %	-54 %	43,100	27 %	-42 %	85,200	98 %	15 %	86,900	2 %	17 %
Helmikuu	63,300	-0 %	0 %	80,300	27 %	27 %	31,800	-60 %	-50 %	46,900	47 %	-26 %	81,000	73 %	28 %	74,500	-8 %	18 %
Maaliskuu	74,100	9 %	0 %	42,800	-42 %	-42 %	27,200	-36 %	-63 %	70,300	158 %	-5 %	77,900	11 %	5 %	93,500	20 %	26 %
Huhtikuu	70,700	3 %	0 %	12,100	-83 %	-83 %	31,200	157 %	-56 %	70,400	126 %	-0 %	91,200	29 %	29 %	94,400	4 %	34 %
Toukokuu	77,300	3 %	0 %	20,300	-74 %	-74 %	39,000	92 %	-50 %	84,800	118 %	10 %	91,700	8 %	19 %	99,700	9 %	29 %
Kesäkuu	70,900	14 %	0 %	37,600	-47 %	-47 %	49,400	31 %	-30 %	81,400	65 %	15 %	90,300	11 %	27 %	93,700	4 %	32 %
Heinäkuu	83,800	50 %	0 %	50,300	-40 %	-40 %	59,900	19 %	-29 %	101,100	69 %	21 %	93,100	-8 %	11 %	94,600	2 %	13 %
Elokuu	84,700	14 %	0 %	61,400	-28 %	-28 %	61,900	1 %	-27 %	93,700	51 %	11 %	109,400	17 %	29 %	109,400	-0 %	29 %
Syyskuu	82,200	11 %	0 %	46,200	-44 %	-44 %	56,200	22 %	-32 %	88,000	56 %	7 %	98,400	12 %	20 %	96,300	-2 %	17 %
Lokakuu	83,500	17 %	0 %	44,900	-46 %	-46 %	68,800	53 %	-18 %	91,000	32 %	9 %	101,200	11 %	21 %			
Marraskuu	81,900	27 %	0 %	43,300	-47 %	-47 %	66,900	54 %	-18 %	85,000	27 %	4 %	92,500	9 %	13 %			
Joulukuu	67,400	14 %	0 %	31,700	-53 %	-53 %	54,400	72 %	-19 %	78,500	44 %	17 %	80,900	3 %	20 %			
Total	913,800	13 %	0 %	548,600	-40 %	-40 %	580,700	6 %	-36 %	934,200	61 %	2 %	1,092,800	17 %	20 %	842,800	3 %	24 %

Kaukoliikenteen matkat vuonna 2019

Yhteensä 14,875 milj. matkaa

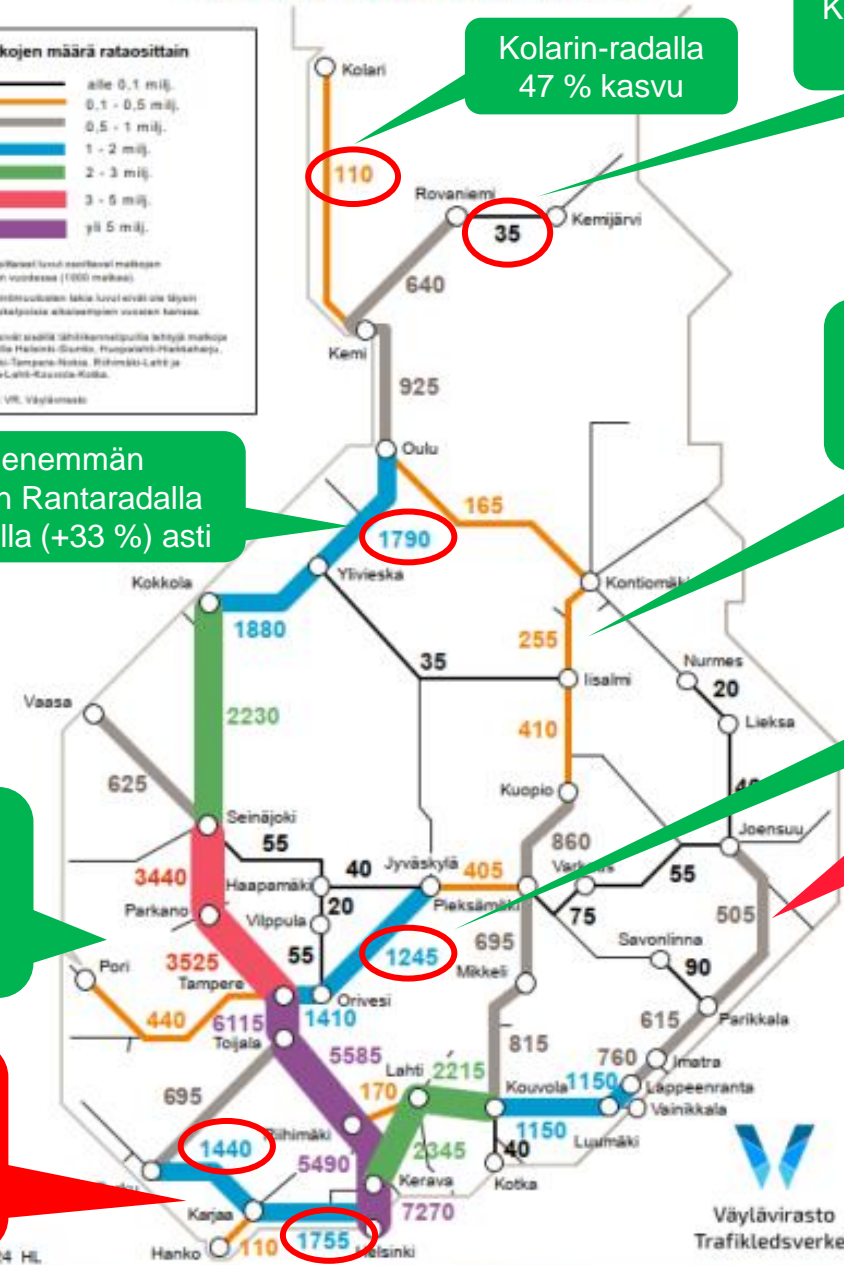
Sisältää 639 000 Venäjän-matkaa

Kaukoliikenteen matkat vuonna 2023

Yhteensä 15,116 milj. matkaa

Julkinen

Kolarin-radalla 47 % kasvu

Kemijärvi-Rovaniemi-rataosa +40 %

Pääradalla enemmän matkustajia kuin Rantaradalla Oulun korkeudella (+33 %) asti

Vapaa-ajanmatkustuksen kasvu näkyy myös Kainuussa (+21 %)

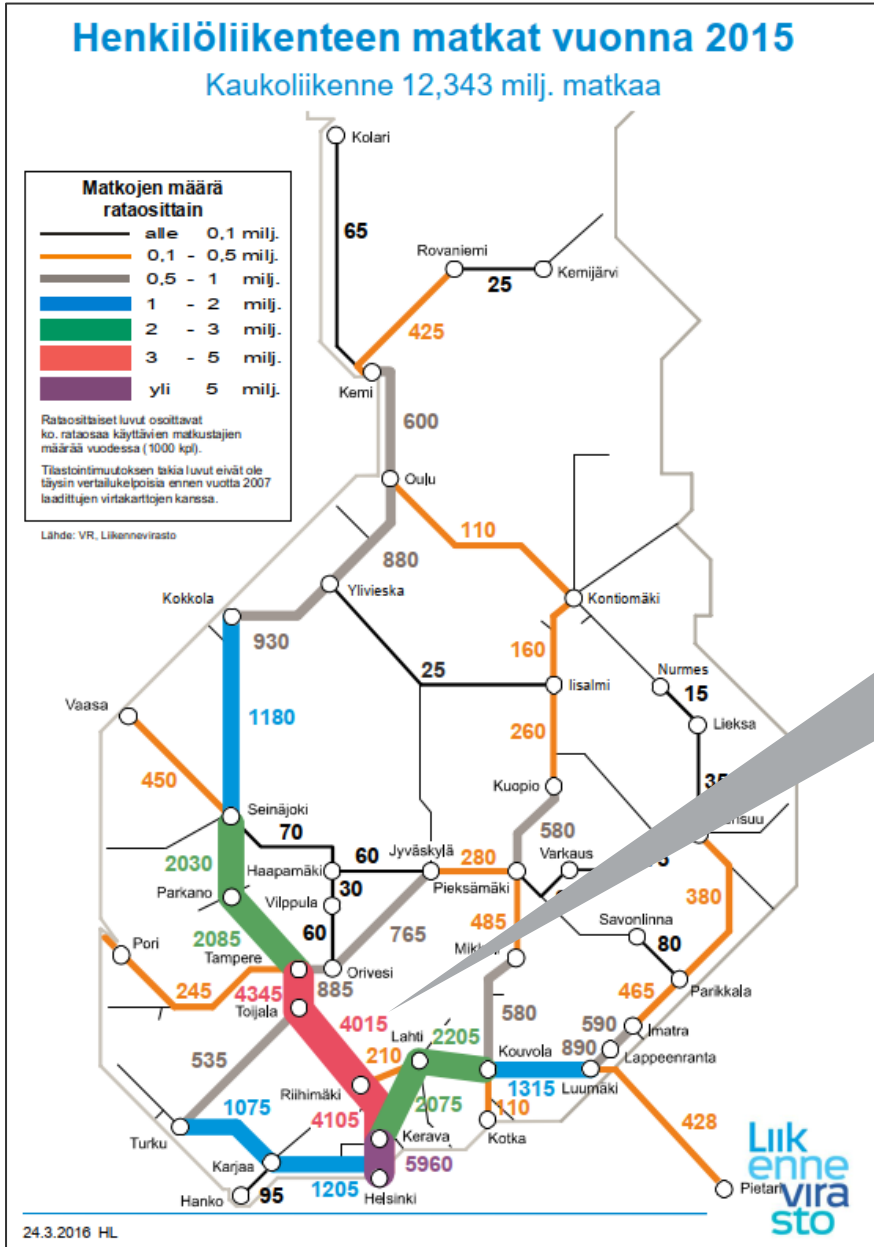
Pääradalla Riihimäen ja Toijalan välillä +10 %

Jyväskylän-rata reilusti yli 1 milj. (+28 %)

Rantaradalla vain +2 % Helsinki-Karjaa ja -1 % Karjaa-Turku

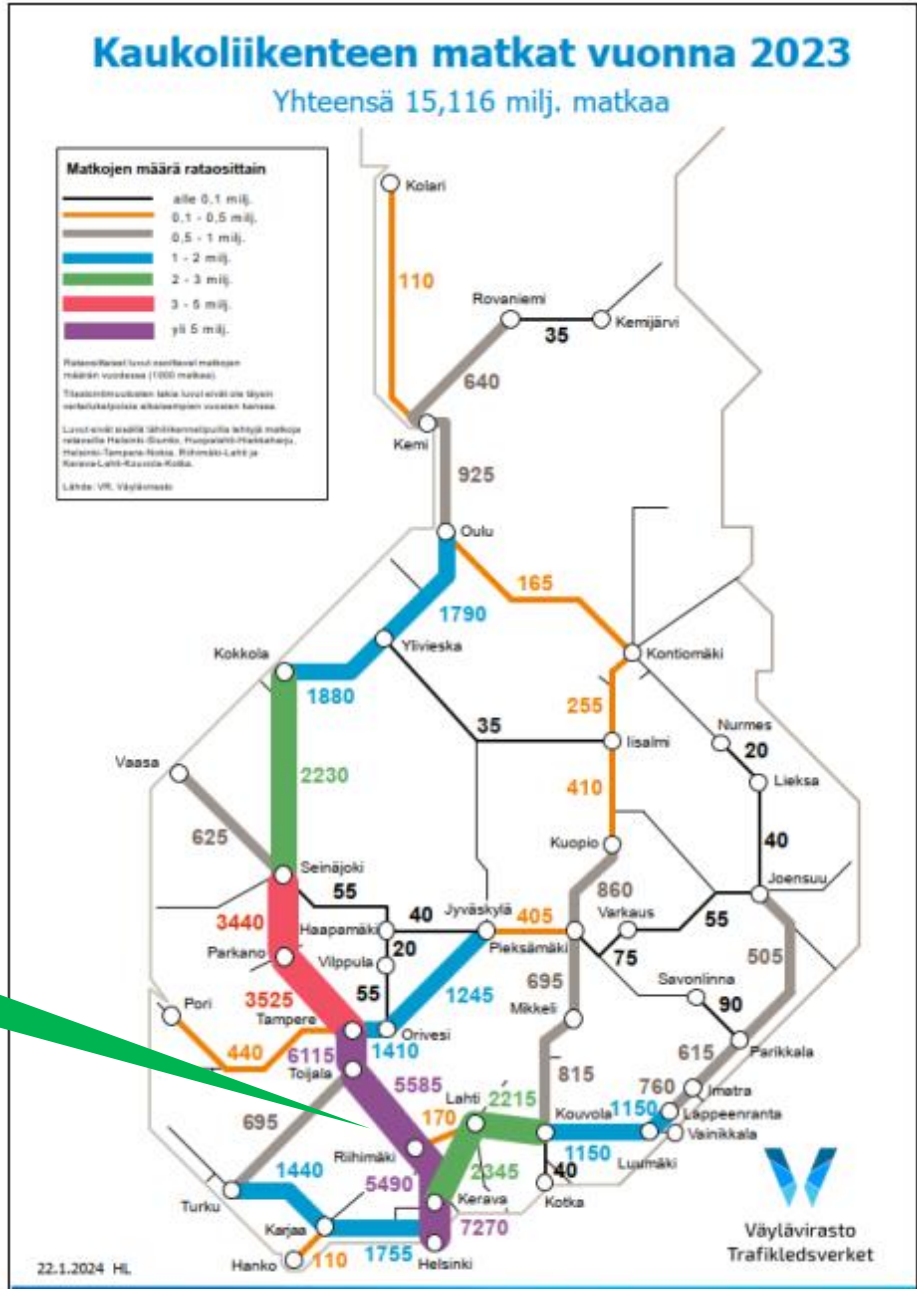
Karjalan rata sen sijaan ei ole päässyt vuoden 2019 tahtiin

2015 vs. 2023: iso ero Pääradan matkustajamäärässä

Vuonna 2015 Pääradalla Hämeenlinnan tienoilla tehtiin 4,0 miljoonaa matkaa

Vuonna 2013 Pääradalla Hämeenlinnan tienoilla tehtiin 5,6 miljoonaa matkaa (kasvua +39 %)

Hämeenlinnan junavuorot 15.12.2024 alkaen

- Muutoksia perustuen asiakaskysyntään:
 - IC 184 Tampereelta (klo 19.04) Hämeenlinnan (klo 19.49) Helsinkiin **myös perjantaisin**
 - sujuvoittaa myös vaihtoyhteyksiä Pohjanmaalta Hämeenlinnaan
 - IC 165 Helsingistä klo 8.03 Hämeenlinnan (klo 9.09) kautta Tampereelle alkaa kulkea **myös sunnuntaisin**
 - sujuvoittaa myös vaihtoyhteyksiä Hämeenlinnasta Pohjanmaalle
- Muutoksia ratatöiden päättymisen ansiosta:
 - Ratatöiden takia hidastettu S 59 Helsingistä klo 16.27 Hämeenlinna kautta Kokkolaan palaa **normaalille lähtöajalleen arkisin klo 16.40 eli nopeutuu 13 min** välillä Helsinki–Hämeenlinna. Tosin ratatyöhidastuksia voi olla luvassa taas myöhemmin.
 - Hämeenlinnan **D-lähijunat palaavat kulkuun** normaaleilla aikatauluillaan

1:06 → 4:11	3 h 5 min	Suoza	Yöjuna 273	24,70 €
6:11 → 8:27	2 h 16 min	Suoza	Pendolino 35	9,30 €
6:48 → 9:18	2 h 30 min	1 vaihto	Lähijuna R → InterCity 21	12,80 €
8:11 → 10:07	1 h 56 min	1 vaihto	InterCity 155 → InterCity 41	14,40 €
9:11 → 11:05	1 h 54 min	1 vaihto	InterCity 165 → InterCity 23	9,30 €
10:11 → 12:29	2 h 18 min	1 vaihto	InterCity 93 → InterCity 43	12,90 €
11:11 → 13:05	1 h 54 min	1 vaihto	Pendolino 143 → Pendolino 33	12,90 €
12:11 → 14:16	2 h 5 min	Suoza	InterCity 45	9,30 €
12:38 → 15:09	2 h 31 min	1 vaihto	Lähijuna R → InterCity 25	12,80 €
14:11 → 16:25	2 h 14 min	1 vaihto	InterCity 145 → InterCity 37	11,80 €
15:11 → 17:13	2 h 2 min	1 vaihto	Pendolino 87 → InterCity 27	12,90 €
16:11 → 18:10	1 h 59 min	1 vaihto	InterCity 151 → InterCity 47	18,50 €
17:11 → 19:05	1 h 54 min	1 vaihto	InterCity 147 → InterCity 51	21,60 €
17:45 → 19:33	1 h 48 min	Suoza	Pendolino 59	15,40 €
18:11 → 20:05	1 h 54 min	1 vaihto	InterCity 177 → InterCity 49	17,50 €
19:11 → 21:17	2 h 6 min	1 vaihto	Pendolino 89 → InterCity 29	11,80 €
21:11 → 23:07	1 h 56 min	1 vaihto	InterCity 183 → Pendolino 53	14,40 €
21:40 → 0:56	3 h 16 min	Suoza	Yöjuna 265	17,00 €
23:23 → 2:41	3 h 18 min	Suoza	Yöjuna 267	17,00 €

Hämeenlinnasta Pohjanmaalle

- Hämeenlinnasta Seinäjoelle läpi päivän nopea kaukojunayhteys lähes tunnin välein
 - Suurin osa yhteyksistä vaihdollisia Tampereella
 - Kolme suoraa päiväjunaa arkipäivässä**
 - Klo 6.11, klo 12.11 ja klo 17.45
 - Paluusuunnassa yksi: klo 7.37
- Kaikki kaukojunat eivät voi jatkossakaan pysähtyä Hämeenlinnassa:
 - Junaliikenne on valtakunnallisen joukkoliikenteen runkoyhteys:** nopeat yhteydet suurten kaupunkien välille
 - Jotta junaliikenne olisi kaikilla muillakin yhteysväleillä houkuttelevaa, **kaikki junat eivät voi pysähtyä kaikilla asemilla**
 - Pääsääntöisesti Oulu/Vaasa–Helsinki-junat eivät pysähdy Hämeenlinnassa (68 000 asukasta)
 - Jos Jyväskylän- ja Pohjanmaan-junilla olisi sama pysähdyskäyttötymien Tampere–Helsinki, kulkisivat ne aivan peräkanaa
 - Hämeenlinna–Helsinki-kaukojunat eivät pysähdy Hyvinkäällä (47 000 asukasta) tai Järvenpäässä (47 000 asukasta)
 - Pääradan IC- ja Pendolino-päiväjunat ovat markkinaehtoista eli vain lipputuloihin perustuvaa liikennettä: **VR toivoo suoraa kilpailijaa** ajamaan kaukoliikennettä samoille radoille

Matkaketjuyhteistyötä jo 25 toimijan kanssa valtakunnallisesti

- Matkaketjut ovat tärkeitä junamatkustuksen liityntä- sekä jatkoyhteyspalveluita. Kehitämme näitä jatkuvasti – esim. paikallisliikenteen lipunmyyntiä, liityntäpysäköintiä, taksipalveluita sekä auton vuokrausta
- Taksiyhteistyö laajeni keväällä 2023: Taksikumppanimme Menevä palvelee Turussa kaikilla rautatieasemilla
- Asiakkaamme voivat ostaa yhteensä 9 eri joukkoliikenne-alueen lippuja VR Matkalla -sovelluksesta: Pääkaupunkiseutu (HSL), Tampere, Hämeenlinna, Jyväskylä, Lahti, Oulu, Kuopio, Joensuu ja Rovaniemi. Vuoden 2024 aikana tarjonta laajentuu mm. Vaasaan ja Saloon
- Lisäksi teemme alueellista lippuyhteistyötä arjen matkustuksen sujuvoittamiseksi. Asiakkaat voivat matkustaa paikallisliikenteen lipuilla VR:n junissa tällä hetkellä Pirkanmaalla ja Kymenlaaksossa
- Rakennamme matkaketjuja digitaalisesti modernien ja valtakunnallisesti skaalautuvien rajapintaintegraatioiden avulla
- Matkaketjuja kehitetään kaupallisiin sopimuksiin perustuen, erinomainen asiakaskokemus kehityksen keskiössä

Vihreämpi kokonaismatka matkaketjuilla

Sujuva matka asemalle, junassa ja aina perille asti

Yhdistä eri liikennemuotojen parhaat puolet

Paikallisliikenteen liput, pysäköinti asemilla, taksimatka asemalta, kaukoliikenteen jatkoyhteysbussin kydyissä - VR:n matkaketjuilla matkustat koko matkasi vihreämmin.

Yhteistyökumppanimme

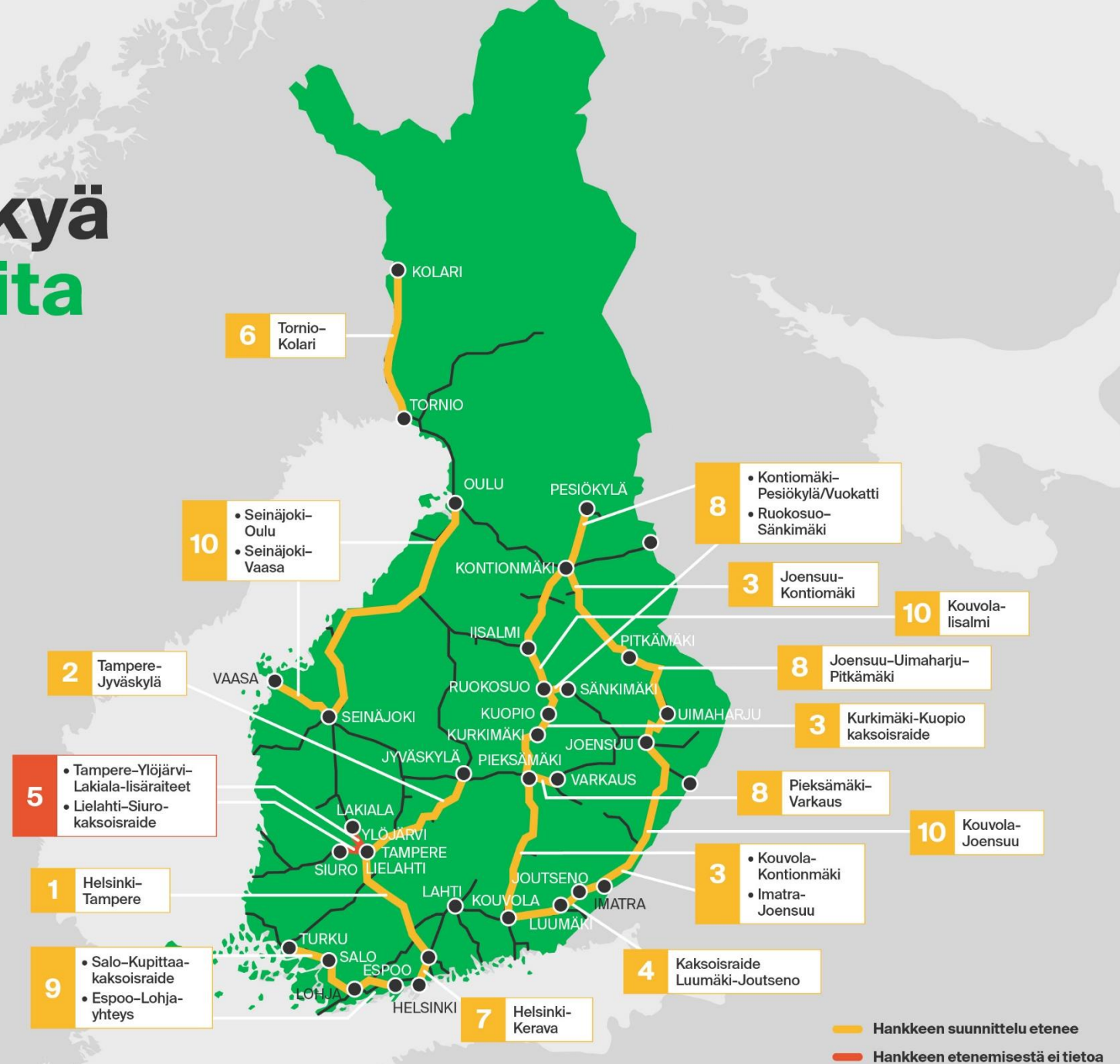
Lue lisää: vr.fi/matkaketjut

Toimintavarma rataverkko – saavutettavuuden ja huoltovarmuuden edellytys

- Raideliikenteen suurimpana haasteena on yli 1,6 miljardiin euroon kasvanut rataverkon korjausvelka.
- Lähes 90-prosenttisesti yksiraiteinen rataverkko on hyvin häiriöherkkä.
- Puolet junien myöhästymisistä johtuvat radan huonosta kunnosta.
- Tarvitsemme pitkäjänteisen korjausvelan tasapainotusohjelman.

Työssäkäyntiä ja talouden kilpailukykyä tukevia ratahankkeita

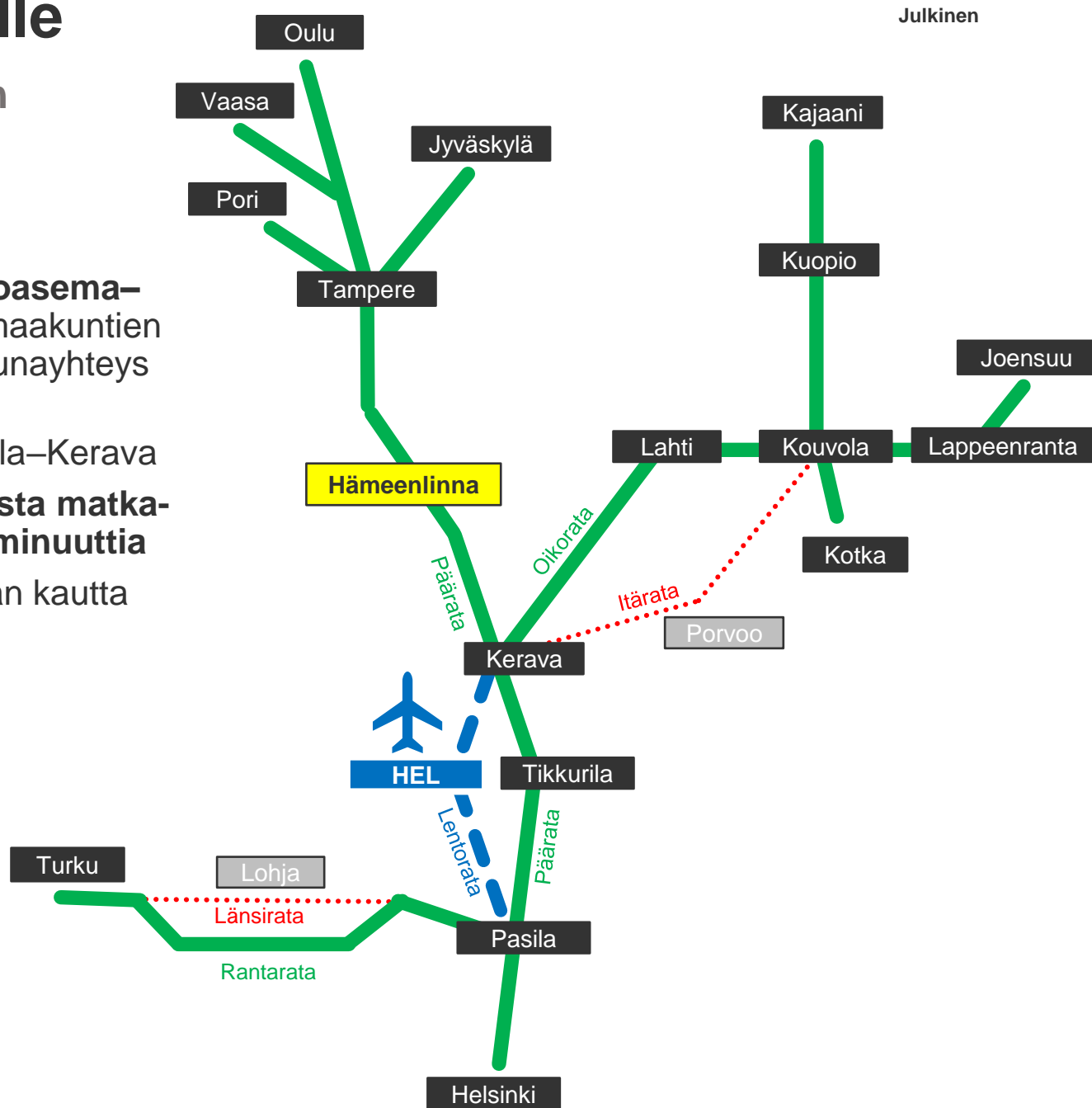
1. Pääradan välityskyvyn ja palvelutason lisääminen (Helsinki–Tampere) ~500-900 M€
2. Tampere–Jyväskylä radan välityskyvyn kasvattaminen ja nopeuttaminen ~340 M€
3. Raakapuureitit Savossa ja Karjalassa sekä kuormaustaikat 110-210 M€
4. LUIMA (Luumäki–Imatra), II vaihe 240 M€
5. Tampereen alueen junaliikenteen välityskyvyn lisääminen 80 M€
6. Tornio–Kolari-rataosan sähköistys 2 700 M€
7. Lentorata (suunnittelu) 85 M€
8. Metsäteollisuutta hyödyntävät sähköistykset Itä-Suomessa ja Kainuussa 3 450 M€
9. Länsirata 200 M€
10. Matkustajaliikenteen pääreittien nopeutus

Lentorata ja sen merkitys Suomelle

Lentorata tukee koko Suomen henkilöjunaliikenteen kehitystä ja maakuntien kansainvälistä saavutettavuutta

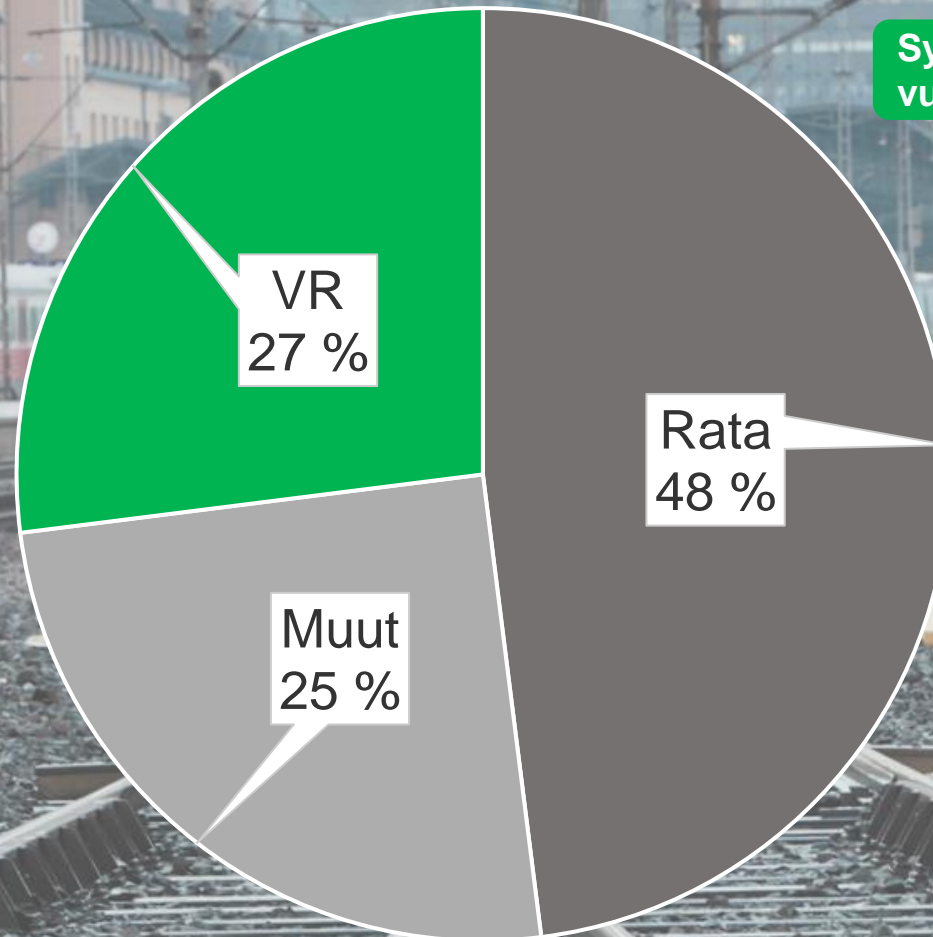
- Lentorata (uusi kaksiraiteinen **tunneliyhteys Pasila–Lentoasema–Kerava**) parantaa koko maan junaliikenteen sujuvuutta ja maakuntien saavutettavuutta. Matkustajille ja yrityksille avautuu suora junayhteys Helsinki-Vantaan lentokentälle.
 - Poistaa nykyisen junaliikenteen pullonkaulan välillä Pasila–Kerava
 - Lahden ja Tampereen suunnista eli myös **Hämeenlinnasta matka-aika Helsinki-Vantaan lentoasemalle lyhenee 14–24 minuuttia**
 - Mahdollistaa 15 minuutin yhteyden lentoasemalta Pasilan kautta Helsingin keskustaan.
- Lentorata **mahdollistaa lisää junavuoroja kysytyimpinä vuorokauden aikoina** (lähi-, taajama- ja kaukoliikenne)
- Lentorata on yleinen ratkaisu Euroopan kaupungeissa – kaukojunayhteydet linjattu kulkemaan lentoasemien kautta välipysähdyksellä.

Junaradan häiriöt johtavat täsmällisyyshaasteisiin

– rataverkon kunnossapito kriittinen junamatkustamisen houkuttelevuudelle

Syyt junien myöhästymiselle
vuonna 2023

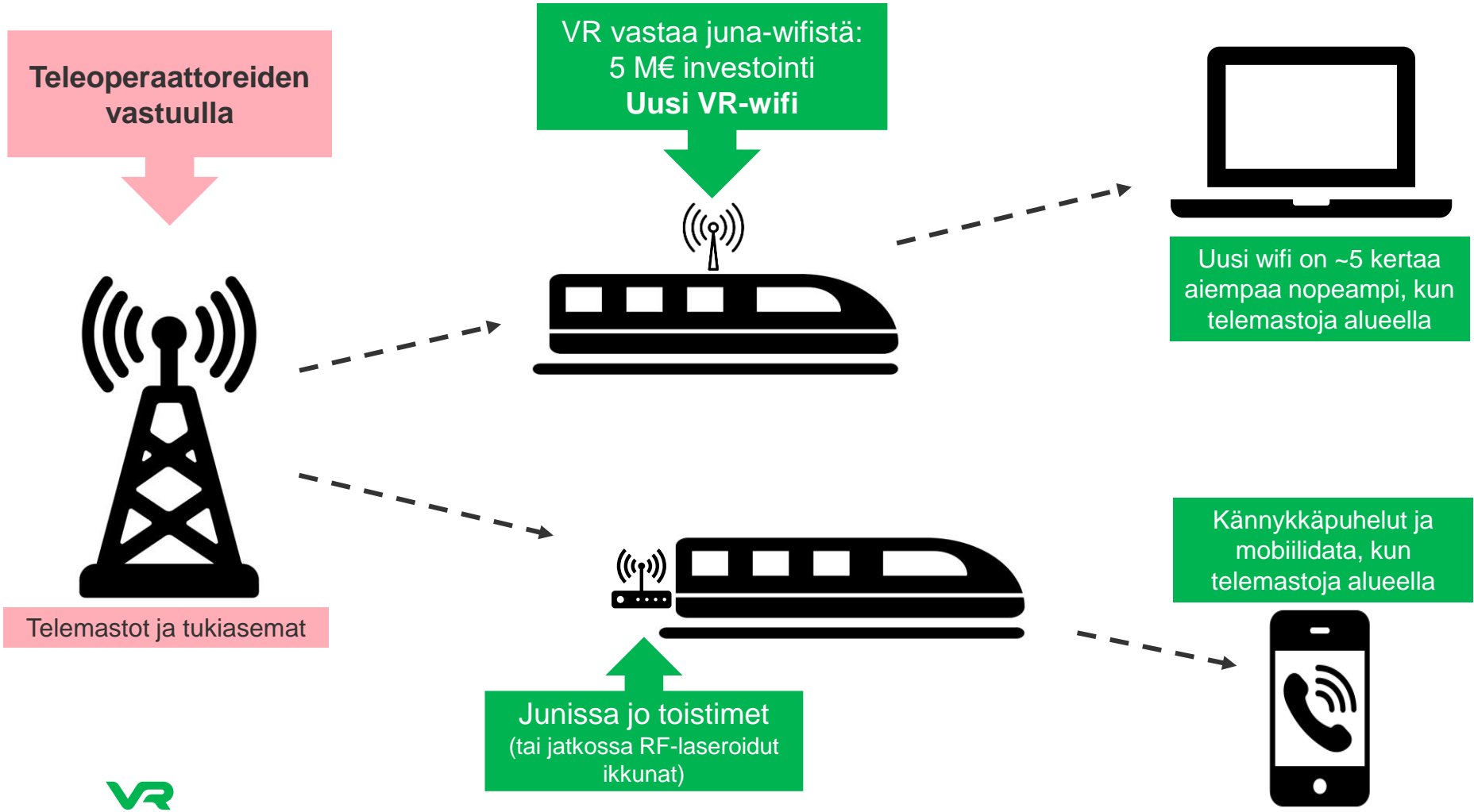

Raideliikenteen suurimpana haasteena on yli 1,6 miljardiin euroon kasvanut rataverkon korjausvelka.

Lähes 90 prosenttisesti yksiraiteinen rataverkko on hyvin häiriöherkkä

Wifi ja junakuuluvuus edellyttävät telemastoja ja tukiasemia

Juna-wifin kuuluvuuskartta

Hyvä juna-wifi ja mobiilikuuluvuus vaatii ennen kaikkea kattavampaa tukiasemaverkostoa

Rataverkon varrella on monia heikon kuuluvuuden alueita, joissa teleoperaattoreiden signaali ei kulje. Teleoperaattorit investoivat niihin nyt ainoastaan, jos se on kaupallisesti kannattavaa.

Sekä juna-wifi että puhelut ja mobiilidata tarvitsevat lisää telemastoja ja tukiasemia toimiakseen kattavasti.

VR tarjoaa maksuttoman langattoman juna-wifin

- Asiakastytyväisyys junien verkkoyhteyksiin on parantunut VR:n laiteuudistuksen jälkeen
- Satelliittiyhteydet eivät ole tällä hetkellä vaihtoehto, sillä ne eivät luo tarpeeksi kapasiteettia pohjoisessa sijaitsevaan Suomeen

Asiakkaan puhelut ja mobiilidata: VR:n toimet

- Junan runko heikentää signaalia. Siksi junissa on toistimet, jotka vahvistavat signaalia.
- Vaihtoehtona toistimien uusimiselle VR on tutkinut ikkunoiden laserointikäsitteilyä radiosignaalin läpäisevyyden parantamiseksi.

Junien verkkoyhteyksien kehittäminen katvealueilla vaatii laajaa yhteistyötä valtion, viranomaisten, teleoperaattorien, mastoyritysten, kuntien ja VR:n kesken

Yhteisellä matkalla maailman parhaaksi!